# عدم اشاره علامه به مخالفت سید مرتضی در تذکره و منتهی، شاهدی بر تصحیف ناصریات

(12:42)

علی ای حال علامه در اریان بودند. ولی خب باز همین فرمایش شما که ایشان به اریان آمدند در ذهن من بود. فرمایش شما دو فرض دارد؛ یکی این احتمال که وقتی در اریان بودند نسخه ای از ناصریات به دستشان آمده، این قوی نیست. یکی هم اینکه بعداً در عراق نسخه‌های زیدیه پخش شده بود و در عراق به دستش آمده بود. این مانعی ندارد.

**شاگرد۲**: در زمانیکه علامه مدرسه سیار داشتند، چه طور؟ احتمالش نیست که آن موقع به دستشان رسیده باشد؟

**استاد**: آن زمان، قبل از این کتابهای فقهی شان بود. نکته همین است؛ اگر آن زمان به دست ایشان رسیده بود باید این عبارت ناصریات که از زیدیه گرفته‌اند در تذکره و منتهی بازتاب داشته باشد. و حال آنکه در تذکره میگویند بین شیعه اصلاً مخالف نداریم. یعنی احدی نگفته «اذا رئی قبل الزوال فهو للیلة المضیة». در منتهی هم میگویند «شاذ لانعرفه». سید مرتضی که شاذ نیستند تا بگویند «لانعرفه». بنابراین دو کتاب تذکره و منتهی ایشان، این احتمال را بعید میکند که وقتی اریان بودند ناصریات به دستشان آمده باشد و آن بازتاب را در مختلف به جا بگذارند که تا الآن در فضای فقه، کتاب مخلف مامخذ این انتساباتِ عجیب به سید است.

علی ای حال ما راهی به غیر از این نداریم. تنها احتمالی که داریم همین است؛ کتاب ناصریاتی که از سید بوده، بعداً توسط زیدیه و طرفداران صاحب شرح تجرید استنساخ شده و آنها تصحیح کرده‌اند. تعبیر «القابلة» را به «للیلة المضیة»تبدیل کرده‌اند. فعلاً احتمال دیگری در ذهنمان نیست. فعلاً راهی هم غیر از این نداریم.

---

بازبینی #2
ایجاد شده 7 فوریه 2026 13:24:37 توسط ... .
به روزرسانی شده 7 فوریه 2026 13:36:30 توسط ... .